

यवतमाळ जिल्हयातील वाघाडी नदी पुनरुज्जीवन
तसेच शेतकऱ्यांच्या उन्नती करिता "वाघाडी नदी
पुनरुज्जीवन प्रकल्प" असा एक विशेष पथदर्शी
प्रकल्प सुरू करण्यास मान्यता देण्याबाबत.....

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्र.साववी२०१८/प्र.क्र१३०/१३-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक- ०७ मार्च, २०१९

वाचा-१) ईशा फाऊंडेशनचा जून २०१८ चा सविस्तर प्रकल्प अहवाल

२) ईशा फाऊंडेशनचे दि. ०८/०१/२०१९ रोजीचे पत्र

३) जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांचे दि. ०४/०२/२०१९ चे पत्र

प्रस्तावना-

देशातील नद्या मोठ्या प्रमाणावर कोरड्या पडत आहेत. नदीचे पात्र कोरडे राहू नये याकरीता ईशा फाऊंडेशन कोईम्बतूर यांनी पुढाकार घेऊन, नद्यांचे पुनरुज्जीवन करण्याकरीता प्रस्ताव सुचविला होता. तसेच केंद्र शासनासही शिफारसी सादर केल्या होत्या. त्यानंतर निती आयोगाने यावर साकल्याने विचार करून नद्यांचे पुनरुज्जीवन करण्यासाठी अस्तित्वात असलेल्या शासकीय यंत्रणेकडून मोठ्या प्रमाणात अभियान राबविण्याचे ठरविण्यात आले आहे.

२. सदर प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यासाठी दि.४-८-२०१८ रोजी मुख्य सचिव यांच्या समिती कक्षात बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीमध्ये ईशा फाऊंडेशन, कोईम्बतूर "रॅली फॉर रिव्हर्स" कार्यक्रमांतर्गत यवतमाळ जिल्ह्यातील वाघाडी नदीच्या दुतर्फा सदर प्रकल्प राबविण्यासाठी तयार केलेल्या सविस्तर प्रकल्प अहवालाची (DPR) नोडल विभाग म्हणून कृषि विभागाने अंमलबजावणी करण्याबाबत निर्णय घेण्यात आलेला आहे. त्यात विभागाने सविस्तर प्रकल्प अहवालाची छाननी करणे, ईशा फाऊंडेशन कोईम्बतूरने सुचविल्याप्रमाणे स्पेशल परपज व्हेईकल (Special purpose vehicle) स्थापित करण्याबाबत प्रस्तावाची तपासणी करणे व इतर सर्व बाबींसंदर्भात देखिल पुढील कार्यवाही कृषि विभागामार्फत केली जाईल असे ठरले.

३. यवतमाळ जिल्ह्यामध्ये सदर प्रकल्पांतर्गत ५४ कि.मी.वाघाडी नदीची लांबी निश्चित करण्यात आली आहे. त्यामध्ये यवतमाळ व घाटंजी तालुक्यातील ४० गावांचा समावेश असून यवतमाळ तालुक्यातील २१ गावे व घाटंजी तालुक्यातील १९ गावांचा समावेश असून एक आदर्श गावाचा समावेश आहे. प्रकल्पातील एकूण गावांपैकी २४ गावे जलयुक्त शिवार अभियानामध्ये, १२ गावे नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पामध्ये, एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत ६ गावे, मुख्यमंत्री ग्राम सामाजिक परिवर्तन अभियानांतर्गत ११ गावे व एका गावाचा आदर्श गावामध्ये समावेश आहे. (सदर ४० गावांची यादी परिशिष्ट- अ सोबत जोडली आहे). सदर प्रकल्पात २९,९११ हेक्टर क्षेत्राचा समावेश आहे. सदर क्षेत्रात खाजगी क्षेत्र (६३%), वनक्षेत्र (२३%), शासकीय क्षेत्र (९%) व रहिवासी क्षेत्राचा (५%) समावेश आहे. सदर क्षेत्राची लोकसंख्या ४४,७६१ (अनुसूचित जमाती ३७%, अनुसूचित जाती ११%) असून यामध्ये ५,५९१ शेतकऱ्यांचा समावेश आहे. वन जमीन २३%, सामुहिक जमीन १४%, खाजगी

जमीन ६३%, एकूण १००% यावरून खाजगी जमिनीवरील शेतकऱ्यांना सेंद्रीय शेतीकडे वळविणे, फळझाड व वृक्षशेती, औषधी वनस्पती घेण्यास प्रवृत्त करणे, ड्रीप व स्प्रिंकलर इरिगेशन व पीक रचना बदलण्यास उद्युक्त करणे असा उद्देश आहे. त्याचप्रमाणे शेतकऱ्यांना बाजारपेठ मिळवून देणे हा देखील मुख्य भाग आहे.

वाघाडी नदीच्या पुनरुज्जीवनासाठी ईशा फाऊन्डेशन, कोईम्बतूर यांनी जून २०१८ मध्ये “रॅली फॉर रिव्हर” कार्यक्रमांतर्गत यवतमाळ जिल्ह्यातील वाघाडी नदीच्या दुतर्फा करावयाच्या कामाचा सादर केलेल्या सविस्तर प्रकल्प अहवाल व दि.०८/०१/२०१९ रोजी सादर केलेले पत्र तसेच जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांनी दि. ०४/०२/२०१९ रोजी शासनास सादर केलेल्या अहवालास अनुसरून “यवतमाळ जिल्ह्यातील वाघाडी नदी पुनरुज्जीवन प्रकल्प” अंमलबजावणी करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती. त्यानुसार शासन पुढील प्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय-

१. ईशा फाऊन्डेशन, कोईम्बतूर यांनी सादर केलेल्या व जिल्हाधिकारी यवतमाळ यांनी छाननी केलेल्या वाघाडी नदीच्या दुतर्फा विकासासाठी "रॅली फॉर रिव्हर्स" हा वैज्ञानिक व पथदर्शी प्रकल्प यवतमाळ जिल्ह्यातील यवतमाळ व घाटंजी या दोन तालुक्यातील ४० गावांमध्ये कृषि विभागामार्फत राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
२. सदर प्रकल्पाची अंमलबजावणी स्पेशल पर्पज व्हेहीकल (S.P.V)मार्फत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
३. कंपनी कायद्याच्या कलम ८ प्रमाणे (ना नफा) या तत्वावर स्पेशल पर्पज व्हेहीकल स्थापन करण्यात यावे. प्रकल्पाची अंमलबजावणी कृषि विभागाद्वारे करण्यात येईल.
४. ईशा फाऊन्डेशन कोईम्बतूर या संस्थेस शासनाकडून कोणतेही अनुदान देण्यात येणार नाही. ईशा फाऊन्डेशनने त्याबाबत स्वतः व्यवस्था करावी.

५.प्रकल्पाचे उद्देश:-

सदर प्रकल्पाच्या यशस्वीतेनंतर देशातील इतर राज्यात अशा प्रकारचा प्रकल्प राबविण्यास मदत होईल. या प्रकल्पावर सुरवातीपासूनच डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापिठ अकोला व केंद्र शासनाच्या संशोधन संस्थेची देखरेख असणार आहे. सदर उपक्रम ईशा फाऊन्डेशन कोईम्बतूर यांच्या मदतीने राबविण्यात येईल.

या प्रकल्पाचे उद्देश प्रामुख्याने खालील प्रमाणे असतील:-

- १) जल व मृदसंधारणामार्फत पाण्याची उपलब्धता वाढविणे.
- २) सामाईक सुक्ष्मसिंचनाच्या योजना.(पाण्याचे योग्य व्यवस्थापन)
- ३) कृषि-फळबाग-वानिकीवर आधारित कृषि विकास. औषधी वृक्षांची लागवड

- ४) सेंद्रीय शेतीद्वारे मातीची उत्पादकता वाढविणे.
- ५) उजाड वनक्षेत्रावर वृक्षारोपण, शासकीय/खाजगी क्षेत्रावर लोकसहभागातून वृक्षारोपण करणे.
- ६) शेतकरी उत्पादक संघटनांची निर्मिती व बळकटीकरण.
- ७) लोकसहभाग
- ८) प्रक्रिया उद्योगाला चालना देवून आर्थिक उत्पन्न वाढविणे, शेतकऱ्यांना व्यापाराशी जोडणे,
- ९) पशुसंवर्धनाद्वारे शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढविणे.
- १०) भूमिहीन व वननिवासी लोकांचा सहभाग
- ११) वनातील गौण वनउपजांचे व्यवस्थापन करून त्यातून उत्पन्न वाढविणे.
- १२) आर्थिक हिताबरोबर पर्यावरणाचे संरक्षण करणे.
- १३) नदीचे पुनरुज्जीवन करणे व पाण्याचे योग्य व्यवस्थापन करणे.

६.प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे समित्या स्थापन करण्यात येत आहेत.

अ) राज्यस्तरीय शिखर समिती-

मा. मुख्यमंत्री	अध्यक्ष
मा. मंत्री (कृषि),	सदस्य
मा. मंत्री (वित्त),	सदस्य
मा. मंत्री (वने),	सदस्य
यवतमाळ जिल्ह्याचे मा.पालक मंत्री,	सदस्य
मा.सद्गुरू,(ईशा फाऊंडेशन)	सदस्य
मा. मुख्य सचिव,	सदस्य
सचिव (कृषि)	सदस्य सचिव

राज्यस्तरीय शिखर समिती प्रकल्पासंदर्भात धोरणात्मक बाबींवर निर्णय घेईल व प्रकल्पाचा वेळोवेळी आढावा घेईल.

ब) उच्चाधिकार समिती (HPC)-

मा. मुख्य सचिव	अध्यक्ष
अपर मुख्य सचिव (वित्त)	सदस्य
अपर मुख्य सचिव (नियोजन)	सदस्य

प्रधान सचिव (जलसंपदा)	सदस्य
प्रधान सचिव (पदुम)	सदस्य
सचिव(रोहयो व जलसंधारण)	सदस्य
सचिव (वने)	सदस्य
सचिव (कृषि)	सदस्य सचिव

उच्चाधिकार समितीची कार्यकक्षा-

- प्रकल्पाच्या यशस्वीतेसाठी प्रकल्पाच्या कामांमध्ये आवश्यक तो बदल करणे.
- प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी मंजूर केलेल्या रु ४१५.४४ कोटी निधीच्या मर्यादेतच प्रकल्पाच्या बाबींवरिल खर्चात वाढ/घट करणे
- प्रकल्पाच्या सूरळीत अंमलबजावणीकरिता वेळोवेळी होणाऱ्या सर्वेक्षण, प्रकल्पाची रचना, निधी उपलब्धतेबाबत निर्णय घेणे.
- समितीस आवश्यकतेप्रमाणे प्रकल्पाच्या अंमलबजावणी अंतर्गत बदल करण्याचे अधिकार असतील.
- सदर प्रकल्पाकरिता वेळोवेळी लागणाऱ्या उच्च पदांसाठी पदनिर्मिती व प्रतिनियुक्तिने पद भरण्याबाबत उच्च स्तरीय समिती मान्यता देईल.

क) जिल्हास्तरीय सल्लागार समिती-

मा. पालक मंत्री	अध्यक्ष
स्थानिक मा. खासदार	सदस्य
स्थानिक मा. आमदार	सदस्य
जिल्हाधिकारी-मुख्य कार्यकारी अधिकारी	सदस्य
जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य सचिव

जिल्हास्तरीय सल्लागार समिती प्रकल्पाचा वेळोवेळी आढावा घेईल व क्षेत्रीय स्तरावरील अडचणींचे निराकरण करेल.

ड) जिल्हास्तरीय कार्यकारी समिती-

जिल्हाधिकारी, यवतमाळ	अध्यक्ष
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यवतमाळ	सदस्य
अधिक्षक कृषि अधिकारी, यवतमाळ	सदस्य
जिल्हा उपवनसंरक्षक	सदस्य
जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी	सदस्य
अधिक्षक अभियंता (जलसंपदा)	सदस्य
मुख्य कार्यकारी अधिकारी (एसपीव्ही)	सदस्य सचिव

जिल्हास्तरीय कार्यकारी समितीची कार्यकक्षा-

- प्रकल्पातील बाबींना तांत्रिक व प्रशासकिय मान्यता देणे.

२. प्रकल्पाच्या कामाची क्षेत्रिय स्तरावर अंमलबजावणी करण्याकरिता एसपीव्हीला सहाय्य करणे.
३. प्रकल्पाचे संनियत्रण करणे व नियमित आढावा घेणे.

७. एस.पी.व्ही.(स्पेशल पर्पज वेहीकल)-अंमलबजावणी यंत्रणा

(i) या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणी करिता एका स्पेशल पर्पज व्हेईकलची स्थापना करण्यात येईल.

ii) " रॅली फॉर रिव्हर "कार्यक्रमांतर्गत यवतमाळ जिल्ह्यातील वाघाडी नदीच्या दुतर्फा करावयाच्या कामांच्या सादर केलेल्या सविस्तर प्रकल्प अहवालाचे संनियत्रण व काही कामांची अंमलबजावणी एस.पी.व्ही. मार्फत करण्यात येईल.

iii) एसपीव्हीच्या संचालक मंडळात पुढील व्यक्तीचा समावेश असेल.

विभागीय आयुक्त, अमरावती	अध्यक्ष
जिल्हाधिकारी, यवतमाळ	सदस्य
मुख्य कार्यकारी अधिकारी-जिल्हा परिषद, यवतमाळ	सदस्य
अधिक्षक अभियंता जलसंपदा विभाग	सदस्य
अधिक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य
जिल्हा उपवनसंरक्षक	सदस्य
जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी	सदस्य
जिल्हा जलसंधारण अधिकारी	सदस्य
डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापिठाचे एक प्रतिनिधी	सदस्य
ईशा फाऊंडेशनचे दोन प्रतिनिधी	सदस्य
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, वाघाडी नदी पुनरुज्जीवन संस्था	सदस्य सचिव

iv) एसपीव्हीचे मुख्य कार्यालय यवतमाळ येथे राहिल. यामध्ये एक मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सीईओ) व पुढीलप्रमाणे कर्मचारीवर्ग असेल.

पदनाम	पदसंख्या	
लेखाधिकारी	२	प्रतिनियुक्तीने
कृषि अधिकारी	२	प्रतिनियुक्तीने
पशुसंवर्धन अधिकारी	१	प्रतिनियुक्तीने
उपअभियंता	१	प्रतिनियुक्तीने
इतर सहाय्यक कर्मचारी	उच्चाधिकार समितीच्या मान्यतेने आवश्यकतेनुसार	कंत्राटी तत्वावर

(v) एस.पी.व्ही.(स्पेशल परपज वेहीकल) ची कार्यकक्षा-

- A. सदर प्रकल्पाची देखरेख व प्रकल्पाशी संबंधित अंमलबजावणी या कामासाठी एक विशेष संस्था (एस.पी.व्ही.) मार्फत होईल.
- B. ही संस्था कंपनी कायद्याच्या कलम ८ नुसार ना नफा (Not for profit) या तत्वावर नोंदणी करण्यात येईल.
- C. कंपनी कायदाच्या कलम ८ खाली नोंदणी झाल्यामुळे सीएसआर आणि इतर अनुदान मिळणे सोपे होईल.
- D. प्रकल्पाची वेळेत अंमलबजावणी होण्यासाठी नियोजन, समन्वयन व देखरेख करण्याचे कार्य करेल. या प्रकल्पाच्या सर्वसाधारणपणे नियमित स्वरूपाच्या बाबींची अंमलबजावणी जिल्हा स्तरावरील संबंधित विभागांमार्फत/यंत्रणेमार्फत करण्यात येईल.
- E. तांत्रिक स्वरूपाचे सर्वेक्षण आयोजित करण्याबाबतची कार्यवाही एसपीव्हीमार्फत करण्यात येईल. एसपीव्हीचा प्रशासकीय खर्च प्रकल्प निधीतून केला जाईल.
- F. खालील बाबींसंदर्भात तपशिलवार सर्वेक्षण करण्यात येईल. प्रकल्प मंजूरीनंतर यावरिल खर्च प्रकल्पाच्या शासकिय खर्चामधून करण्यात येईल.
 - i) मृद व जल संधारण कामाकरिता आवश्यक सर्वेक्षण
 - ii) आधारभूत सर्वेक्षण
 - iii) कृषि बाजार सर्वेक्षण (Market Survey)
 - iv) सामुहीक सुक्ष्मसिंचन साठी तांत्रिक व्यवहार्यता सर्वेक्षण.(Technical Feasibility Survey)

८. एसपीव्हीच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी भरती / नेमणूक/कार्य-

- अ) एसपीव्हीचा मुख्य कार्यकारी अधिकारी प्रकल्प यशस्वी करण्याकरिता जबाबदार असेल.
- ब) मुख्य कार्यकारी अधिकारी या पदावर प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती करताना जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, उपजिल्हाधिकारी, उप कार्यकारी अधिकारी किंवा समकक्ष कृषि व ग्रामीण विकासाशी सलग्न संवर्गाला प्राधान्य देण्यात येईल.
- क) यवतमाळ येथे काम करण्यास उत्सुक असलेल्या राज्य संवर्गाबाहेरील केंद्र शासन किंवा समकक्ष आस्थापना असलेल्या अधिकाऱ्याचा तसेच खाजगी क्षेत्रातील योग्य व्यक्तीचा देखील विचार करण्यात येईल.
- ख) मुख्य कार्यकारी अधिकारी हा जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांच्या अधिपत्याखाली काम करेल.
- ड) मुख्य कार्यकारी अधिकारी याची निवड उच्चाधिकार समितीच्या मान्यतेने करण्यात येईल.

९) ईशा फाऊंडेशनची भूमिका-

- शासकीय कामकाजात मदत करण्यासाठी प्रकल्पातील क्षेत्रात असलेल्या लाभार्थ्यांना ईशा फाऊंडेशनच्या स्वयंसेवकांमार्फत प्रोत्साहन देण्याचे काम करण्यात येईल.
- सदर प्रकल्प हा विशेष/वैज्ञानिक प्रकल्प असल्यामुळे नाबार्ड सारख्या संस्थाकडून तसेच केंद्र शासनाचे अनुदान प्राप्त करण्यासाठी प्रयत्न करणे.

- शेतकरी उत्पादक कंपन्यांचे (Farmers producer Organisation)संघटन करणे व पणनाकरीता सहाय्य करणे.
- प्रकल्पाला एक शास्त्रशुध्द पथदर्शी प्रकल्प बनविण्यास मदत करणे.
- प्रकल्पाच्या प्रगतीबाबत जिल्हा प्रशासनाला अहवाल सादर करणे.
- शेतकऱ्यांचे पाच वर्षांमध्ये वार्षिक उत्पन्न रु.३६,००० प्रती हेक्टर/प्रती वर्षावरुन रु.१,८९,०००/- प्रती हेक्टर/प्रती वर्ष करण्याचा प्रयत्न करणे.
- ६० लक्ष लोकोपयोगी व पर्यावरणपूरक रोपांची लागवड करण्यास मदत करणे.
- लोकोपयोगी झाडे, उदा.फळझाडे, लाकूड उत्पादनासाठीची झाडे, औषधी वनस्पती, जळाऊ लाकडासाठी झाडे, चारा उत्पादन करणारी झाडे यांच्या संख्येमध्ये वाढ करणे. नदीच्या दुतर्फा वनीकरणामुळे नदी पात्रातील स्रोत सुधारणे.

१०) निधीबाबत तरतूद:-

जिल्हाधिकारी यवतमाळ यांनी छाननी केलेल्या प्रस्तावानुसार बाबनिहाय निधीचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	बाबी	जिल्हाधिकारी यांनी प्रस्तावित केलेला निधी (रु.कोटीत)
१	वृक्ष लागवड तसेच मृद व जलसंधारणाची कामे व त्याची देखभाल	१२०.४२
२	सामूहिक सुक्ष्म सिंचन	२२२.३४
३	पशु संवर्धनाची कामे	१७.८८
४	तंत्रज्ञान विकासाची कामे	२.००
५	लोक सहभागाची कामे	०.१७
६	५ वर्षा करिता प्रकल्प व्यवस्थापन खर्च व सर्वेक्षण खर्च व माहिती तंत्रज्ञान खर्च (IT)	४४.१०
७	आकस्मिक खर्च	५.९२
८	क्षमता उभारणी आणि प्रशिक्षण	२.६१
एकूण		४१५.४४

- १०.१) किमान ६००० हेक्टर फलोत्पादन कृषि फळबाग अपेक्षित आहे. त्याकरिता आवश्यक अतिरिक्त निधी मनरेगा व इतर योजनांमधून घेण्यात येईल.
- १०.२) तसेच मृद व जलसंधारणाची कामे व त्याची देखभाल करण्यासाठी आवश्यक असल्यास अतिरिक्त निधी मनरेगा मधून घेण्यात येईल.
१०. ३) सामुदायिक सुक्ष्म सिंचन क्षमतेत वाढ करण्याची कामे (आर्वी मॉडेल) प्रमाणे घेण्यात येईल त्याकरिता विशेष तांत्रिक सर्वेक्षण करण्यात येईल

११) प्रकल्पाकरिता आवश्यक/उपलब्ध करून द्यावयाचा वर्षनिहाय निधी खालील प्रमाणे राहिल.

अ.क्र.	वर्ष	प्रस्तावित निधी (रु. कोटीत)	कामाचे स्वरूप
१	प्रथम वर्ष	८३.८२	जनजागृती (वृक्षारोपण, सिंचन, मृद व जलसंधारण, पशुधन विकास)
२	द्वितीय वर्ष	८३.८२	वृक्षारोपण, सिंचन, मृद व जलसंधारण कामे अस्तित्वात असलेल्या उत्पादनाकरीता बाजारपेठ मिळवून देणे.
३	तिसरे वर्ष	८३.८२	वृक्षारोपण, सिंचन, मृद व जलसंधारण व प्रक्रिया उद्योगासाठी पायाभूत सुविधा वाढविणे.
४	चौथे वर्ष	८३.८२	वृक्षारोपण, सिंचन, मृद व जलसंधारण स्वतःचा ब्रँड तयार करून उपभोक्त्यांना विक्री करणे.
५	पाचवे वर्ष	८०.१६	सदर वर्षानंतर लागवड केलेल्या वृक्षांपासून उत्पन्न मिळण्यास सुरुवात होईल.
एकूण		४१५.४४	

१२) या प्रकल्पासाठी वरीलप्रमाणे प्रस्तावित केल्यानुसार पाच वर्षांकरिता एकूण रुपये ४१५.४४ कोटी एवढा निधी कृषि विभागास राज्य शासनाच्या निधीतून उपलब्ध करून देण्याची कारवाई करावी.

१३) प्रकल्पाची सुरळीतपणे अंमलबजावणी करण्याकरिता हा निधी एका स्वतंत्र लेखाशिर्षाखाली कृषि विभागास उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. स्वतंत्र लेखाशिर्ष तात्काळ उघडण्याची कार्यवाही विभागाने करावी.

१४) ईशा फाऊंडेशन कोईम्बतूर ने सी.एस.आर. कडून निधी उपलब्ध करण्यास प्रयत्न करावे.

१५) प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्याकरिता कंपनी कायद्याच्या कलम ८ अंतर्गत (ना नफा) संस्था स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

१६) कृषि विभागास उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या एकूण रु. ४१५.४४ कोटी निधीचे संनियंत्रण जिल्हास्तरीय समितीमार्फत करण्यात यावे. सदर प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी शासनाची मान्यता मिळालेल्या रु. ४१५.४४ कोटी निधीच्या मर्यादेतच प्रकल्प बाबींवरिल खर्चात वेळोवेळी वाढ/घट करण्याचे कार्यकारी अधिकार मा. मुख्यसचिवांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या उच्चाधिकार समितीला राहिल.

१७) ईशा फाऊंडेशनच्या प्रतिनिधीकरीता किंवा त्यांच्या कर्मचा-याकरीता लागणारा आवश्यक प्रशासकिय खर्च शासनामार्फत देण्यात येणार नाही.

१८) या पथदर्शी प्रकल्पाकरिता (Pilot Project) कोणतीही राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय नवीन योजना राबविण्यात येणार नाही.

१९) स्पेशल परपज व्हेइकल (SPV) ची रुपरेषा निश्चित करताना विधी व न्याय विभागाचे अभिप्राय घेण्यात येतील. तसेच पथदर्शी प्रकल्प (Pilot Project) करिता ईशा फाऊंडेशन (ISHA Foundation) या अशासकीय संस्थेच्या सहभागाने राबविण्यात येणार असल्याने या बाबतीत “सामंजस्य करारास”(Memorandum of Understanding) विधी व न्याय विभागाची मान्यता घेण्यात येईल. त्यानुसार “सामंजस्य करार करण्यात येईल. व त्या बाबतचे प्रारूप ईशा फाऊंडेशन, कोईम्बतूरने शासनास सादर करावा.

२०) सदर प्रस्तावाप्रमाणे “वाघाडी नदी पुनरुज्जीवन प्रकल्प” या “पथदर्शी प्रकल्प (Pilot Project)” सदर प्रकल्प हा वैज्ञानिक प्रकल्प असल्याने या मध्ये स्थानिक सर्वेक्षण करून, स्थानिक लोकांचा सहभाग घेण्यात यावा.

२१) निती आयोगाच्या दिनांक ६/६/२०१८ च्या पत्रानुसार सदर प्रकल्पाची अंमलबजावणी ईशा फॉउंडेशनच्या मदतीने करण्याकरिता विविध समित्या स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२२) सदर प्रकल्पामध्ये वृक्ष लागवड/जलसंधारण कामे प्रकल्पाकरिता उपलब्ध करण्यात येणाऱ्या निधीमधूनच करण्यात येतील. जर सध्याच्या निकषात लाभार्थी बसत नसतील किंवा कामाचे वेगळे स्वरूप असेल तरच प्रस्तावित रु.१२०.०० कोटी निधी वापरण्यात यावा.

२३) सदर योजनेसाठी DPR अंतिम करताना खर्च रु.४१५.४४ कोटी पर्यंत मर्यादित ठेवण्यात यावा.

२४) सदर प्रयोजनार्थ विभागाला आवश्यकतेनुसार सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षात रु. ८३.८२ कोटी उपलब्ध होणारा निधी प्रस्तुत प्रकरणी मंजूर होणाऱ्या लेखाशिर्षांतर्गत खर्ची टाकावा.

२५) सदरचा शासन निर्णय हा नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक. ३९६/१४३१, दिनांक २०/२/२०१९ अन्वये व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक. ७७/२०१९/व्यय-१, दि. ७/३/२०१९ अन्वये मान्यतेनंतर तसेच दि. ५/३/२०१९ रोजी मा.मंत्रिमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१९०३०७१९२४२९३००१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरिने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अशोक आत्राम)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत-

१. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
२. मा. मंत्री (वित्त), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मंत्री (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव (वित्त) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. अमुस (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. सचिव (कृषी), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१०. विभागीय आयुक्त, अमरावती विभाग, अमरावती,
११. जिल्हाधिकारी, जिल्हा यवतमाळ
१२. विभागीय सहसंचालक कृषि, अमरावती,

१३. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, यवतमाळ,
१४. ईशा फाउंडेशन, १५ गोविंदासामी नायडू लेआऊट, सिंगन्नलूर. कोईम्बतूर-६४१००५
१५. व्यवस्थापकिय संचालक, नाबार्ड, बाद्रा-कुर्ला संकुल, मुंबई, महाराष्ट्र
१६. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
१७. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई
१८. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
१९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
२०. जिल्हा कोषागार अधिकारी, यवतमाळ,
२१. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय -१/अथसंकल्प-१३), मंत्रालय, मुंबई
२२. कार्यासन अधिकारी, कार्यासन २-अ, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२३. निवड नस्ती, कार्यासन १३-अ, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई

शासन निर्णय क्रमांक साववी२०१८/प्र.क्र१३०/१३-अ, दिनांक ०७ मार्च, २०१९ चे

प्रपत्र "अ"

"वाघाडी नदी पुनरुज्जीवन" प्रकल्पा अंतर्गत समाविष्ट गावांची यादी

अ.क्र.	गावांचे नांव	तालुका
१	येळाबारा	यवतमाळ
२	दहेली	यवतमाळ
३	सायखेडा	यवतमाळ
४	वागदा	यवतमाळ
५	बालाजी नगर	यवतमाळ
६	रामगांव	यवतमाळ
७	रोहटेक	यवतमाळ
८	चापडोह	यवतमाळ
९	यावली	यवतमाळ
१०	वडगांव पो.	यवतमाळ
११	आकपुरी	यवतमाळ
१२	गणेशपुर	यवतमाळ
१३	सायखेडा खु.	यवतमाळ
१४	धानोरा	यवतमाळ
१५	रातचांदणा	यवतमाळ
१६	सावरगड	यवतमाळ
१७	मुरझडी चिंच	यवतमाळ
१८	घोडखिंडी	यवतमाळ
१९	गोधणी	यवतमाळ
२०	बोधगव्हाण	यवतमाळ
२१	जांब	यवतमाळ
२२	नुक्ती	घाटंजी
२३	चोरंबा	घाटंजी
२४	येवता	घाटंजी
२५	साखरा	घाटंजी

२६	मानोली	घाटंजी
२७	इंजाळा	घाटंजी
२८	मांडवा	घाटंजी
२९	मांजरी	घाटंजी
३०	वासरी	घाटंजी
३१	मुरली	घाटंजी
३२	बेलोरा	घाटंजी
३३	खापरी	घाटंजी
३४	मांगोली	घाटंजी
३५	करमना	घाटंजी
३६	दत्तापुर नृ.	घाटंजी
३७	मारेगांव	घाटंजी
३८	कुभांरी	घाटंजी
३९	आंजी नृ.	घाटंजी
४०	कोडझरी	घाटंजी